

Lovforslag nr. L 22. Fremsat den 7. oktober 1998 af erhvervsministeren (Pia Gjellerup)

Forslag

til

Lov om ændring af sømandsloven, lov om skibes besætning og lov om beskyttelse af havmiljøet

(Ændringer som følge af lov om sikkerhed til søs, fravigelse af krav om indfødsret, koordinationsudvalg for skibsrelaterede miljøspørgsmål)

§ 1

I Sømandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. september 1995, som ændret ved § 1 i lov nr. 14 af 13. januar 1997, foretages følgende ændringer:

1. § 51, stk. 2 og 3, § 52, stk. 2, § 54, § 68 og § 69 ophæves.
2. I § 71, stk. 1, 1. pkt., udgår: "eller en skibsoficer i overtrædelse af § 68, stk. 1 og 2,".
3. § 71, stk. 2, 3. pkt. ophæves.

§ 2

I lov nr. 15 af 13. januar 1997 om skibes besætning foretages følgende ændringer:

1. Overskriften til *kapitel 7* affattes således:
"Sønæringsbeviser og dispensationer fra lovens krav om indfødsret"
2. I § 19, stk. 2, 2. pkt., ændres "kravet om indfødsret" til: "lovens krav om indfødsret".
3. § 20, stk. 4, 1. pkt., affattes således:
"Sønæringsbeviser, der giver ret til tjeneste som navigatør, maskinmester eller radiooperatør i handels- og fiskeskibe, er gyldige i op til fem år fra udstedelsesdatoen."

§ 3

I lov nr. 476 af 30. juni 1993 om beskyttelse af havmiljøet, som ændret bl.a. ved lov nr. 435 af 10. juni 1997 og senest ved § 2 i lov nr. 317 af 3. juni 1998, foretages følgende ændringer:

1. §§ 10, 15, 16, 20 a, 37 og 46 ophæves.
2. I § 59, stk. 1, nr. 1, udgår: "§ 10, stk. 1 og 3," "§ 16, stk. 1 og 3," "§ 20 a, stk. 1 og 3," og "§ 37, stk. 1,".
3. § 59, stk. 1, nr. 2, ophæves.
Nr. 3 - 8 bliver herefter nr. 2 - 7.
4. I § 61 udgår: "§ 10, stk. 2," "§ 16, stk. 2," og "§ 46,".
5. Efter § 47 indsættes:

"Kapitel 14 a

§ 47 a. Miljø- og energiministeren nedsætter et koordinationsudvalg, der skal

- 1) følge den tekniske udvikling vedrørende forebyggelse af forurening fra skibe,
- 2) bistå Miljøstyrelsen med at samordne myndighedernes arbejde inden for dette område, og
- 3) medvirke ved udarbejdelsen af regler vedrørende skibsrelaterede miljøspørgsmål.

Stk. 2. Ved behandlingen af spørgsmål i henhold til stk. 1, nr. 1 og 3, tiltrædes koordinationsudvalget af repræsentanter for arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer. Miljø- og energiministeren fastsætter, hvilke organisationer der skal være repræsenteret i udvalget.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren fastsætter en forretningsorden for koordinationsudvalget."

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 1999.

Stk. 2. Regler udstedt i medfør af §§ 10, 15, 16, 20 a, 37 og 46 i lov nr. 476 af 30. juni 1993 om havmiljøet, som ændret bl.a. lov nr. 435 af 10. juni 1997 og senest ved § 2 i lov nr. 317 af 3. juni 1998, og i medfør af § 52, stk. 2, og § 54 i Sømandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. september 1995, som ændret ved § 1 i lov nr. 14 af 13. januar 1997, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør

af lov om sikkerhed til søs. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 3 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes kraft for disse landsdele med de afvigelser, der følger af de særlige færøske eller grønlandske forhold.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget

Som et led i det fortsatte arbejde med forenkling af Erhvervsministeriets regelgrundlag nedsatte erhvervsministeren i foråret 1997 et panel, som fik til opgave at identificere, drøfte og fremlægge ideer og forslag til regelforenkling på Søfartsstyrelsens område. Panelet var sammensat af uafhængige deltagere udvalgt mellem personer fra bl.a. domstolene, advokaterhvervet og forsikringserhvervet, som havde særligt kendskab til søfarterhvervet, herunder søfartslovgivningen. Panelet pegede særligt på, at det i dag hæmmer søfartslovgivningens tilgængelighed, at området er reguleret af en lang række love, der hver især tjener som indgangsnøgle for yderligere regelfastsættelse i form af administrative forskrifter. Panelet fremhævede endvidere, at afgrænsningen mellem de enkelte lovkomplekser ikke er logisk, ligesom der i mange tilfælde er overlapninger.

På baggrund af panelets anbefalinger fremsættes samtidig forslag til en ny lov om sikkerhed til søs og forslag til ændring af søloven, der indebærer, at lov om skibes sikkerhed m.v., lov om skibsfartens betryggelse samt skibsregistreringsloven vil blive ophævet.

Nærværende lovforslag indeholder de konsekvensændringer, som er nødvendige som følge af forslaget til lov om sikkerhed til søs. Lovforslaget indeholder endvidere nogle mindre ændringer af lovteknisk karakter i besætningsloven. Lovforslaget indeholder endelig en bestemmelse om indførelse af et formaliseret koordinationsforum for skibsrelaterede miljøspørgsmål. Det uafhængige panel har foreslået et sådant.

Høring

Et udkast til forslaget har været sendt i høring hos Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen for mindre skibe, Rederiforeningen af 1895, Bilfærgernes Rederiforening, Danmarks Fiskeriforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Specialarbejderforbundet i Danmark, Sømændenes Forbund, Restaurations-

Bryggeriarbejderforbundet, Dansk Sø-Restaurationsforening, Dansk Navigatørforening, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Metal-Søfart, Hotel-, Restaurant- & Turisterhvervets Arbejdsgiverforening, Maskinmestrenes Forening, Fiskernes Forbund, Scandlines A/S, Justitsministeriet, Trafikministeriet, Forsvarsministeriet, Indenrigsministeriet, Statsministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Finansministeriet, Arbejdsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Skatteministeriet, Socialministeriet, Udenrigsministeriet, Ligestillingsrådet, Finansrådet, Søsportens Brancheforening, Dansk Sejlunion, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Forbundet af Offentlige Ansatte, Statsansattes Kartel, Landsorganisationen i Danmark, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Skibsværftsforeningen, Skibs- og Bådebyggeriernes Arbejdsgiverforening, Danmarks Skibskreditfond, Sølovsudvalget, Foreningen af Danske Privathavne, Sæmslutningen af Danske Havne, Københavns Havn, Københavns Kommune, Århus Havn, Aalborg Havn, Statshavneadministrationen i Esbjerg, Statshavneadministrationen i Frederikshavn, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, Greenpeace Danmark, Miljøklagenævnet, Rigsombudsmanden i Grønland, Færøernes Landsstyre, Rigsombudsmanden på Færøerne, Grønlands Hjemmestyre, og Verdensnaturfonden.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes ikke at få administrative eller økonomiske konsekvenser af betydning for det offentlige.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet

Forslaget har ikke erhvervsøkonomiske eller administrative konsekvenser for søfarterhvervet.

F. t. l. vedr. sømandsloven m.v.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget etablerer et formelt koordinationsforum for skibsrelaterede miljøspørgsmål, hvilket muliggør en forbedret indsats på området.

Forholdet til EU-retten

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1-2.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 51, stk. 2 og 3, ophæves, idet tilsvarende forhold er tilstrækkelig reguleret i sølovens § 136. De øvrige bestemmelser erstattes af regler i lov om sikkerhed til søs.

Til nr. 2 og 3

Bestemmelserne indeholder ændringer, som er nødvendige konsekvenser af den ophævelse af § 68 i sømandsloven, der er indeholdt i nr. 1.

Til § 2

Til nr. 1 - 2

Ændringerne i besætningsloven er alene mindre lovtekniske præciseringer af redaktionel karakter.

Besætningsloven indeholder krav om indfødsret i § 6, stk. 4, 2.pkt., § 13, stk. 1, 2.pkt. samt i § 19, stk. 2, 1.pkt. Disse bestemmelser, der skal ses i lyset af at skibsføreren bl.a. er tillagt beføjelser til at udøve politimæssig myndighed om bord på skibet, er i overensstemmelse med EU-retten. De to førstnævnte bestemmelser stiller krav om dansk indfødsret som betingelse for at føre danske handels- og fiskeskibe, herunder skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister. Den sidstnævnte bestemmelse vedrører adgang til at erhverve dansk søneringsbevis med førerretigheder til handels- og fiskeskibe.

Adgangen til - under særlige omstændigheder og efter forudgående høring af de berørte organisationer - at dispensere fra kravet om indfødsret er i praksis antaget at omfatte ikke blot retten til at få dansk søneringsbevis, men tillige adgangen til at føre danske handels- og fiskeskibe. Dispensationsbestemmelsen i lovens § 19, stk. 2, 2. pkt., fik imidlertid i 1997 ved tilblivelsen af lov om skibes besætning en formulering, der vil kunne give anledning til tvivl, om dispensationsadgangen alene omfatter adgangen til at få dansk søneringsbevis, eller om dispensationsadgangen også omfatter adgangen til at føre danske handels- og fiske-

skibe. Forslaget præciserer, at dispensationsadgangen omfatter samtlige bestemmelser i loven, der indeholder krav om indfødsret.

Til nr. 3

Lovens § 20, stk. 4, fastsætter, at søneringsbeviser til handels- og fiskeskibe er gyldige i fem år fra udstedelsesdagen. Det har imidlertid i praksis i enkelte tilfælde vist sig hensigtsmæssigt at kunne udstede beviser med en kortere gyldighedsperiode end fem år. Den gældende lov indebærer endvidere, at også skibskokkes søneringsbeviser kun er gyldige i fem år. Der er ikke behov for at tidsbegrænse gyldigheden af skibskokkes søneringsbeviser, idet de internationale regler ikke indeholder et sådant krav til skibskokke. Den ændrede formulering af bestemmelsen indebærer, at skibskokkes beviser ikke omfattes af 5-årsreglen, samt at der i øvrigt er mulighed for at udstede beviser med kortere gyldighed end fem år.

Til § 3

Til nr. 1-4

De nævnte paragraffer i lov om beskyttelse af havmiljøet ophæves og ændres som en konsekvens af, at områderne bliver reguleret i lov om sikkerhed til søs.

Til nr. 5

Der foreslås indført et koordinationsudvalg, der skal følge den tekniske udvikling vedrørende forebyggelse af forurening fra skibe, samordne myndighedernes arbejde inden for dette område samt medvirke ved udarbejdelsen af regler vedrørende skibsrelaterede miljøspørgsmål.

En række myndigheder er involveret i fastsættelsen og håndhævelsen af miljøregler, der har en stadig mere indgribende betydning for søfartserhvervet. Dette gælder ikke kun udtømminger i havet, men tillige vedrørende støj, forurening af atmosfæren m.v.

Der har ikke hidtil eksisteret et formaliseret koordinationsforum for myndighedernes indsats på søfartsområdet. For offshore sektoren er der i medfør af havanlægsloven etableret et koordinationsudvalg, der er et velegnet forum for koordination af regeludstedelse og tilsynsvirksomhed m.v. Havanlægslovens bestemmelser har derfor dannet forbillede for lovforslaget.

Til § 4

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer, at regler, der er udstedt i henhold til de regler, der overføres til lov om sikkerhed til søs, fortsat er gældende, indtil de afløses af nye regler, udstedt i henhold til nævnte lov.

Til § 5

Sømandsloven og besætningsloven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Lov om beskyttelse af havmil-

jøet gælder for Færøerne og Grønland, hvorfor forslaget åbner mulighed for, at ændringerne heri vil kunne sættes i kraft for disse landsdele.

Lovforslag nr. L 20, L 21 og L 22. Skriftlig fremsættelse (7. oktober 1998)

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup):

Herved tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om sikkerhed til søs.

(Lovforslag nr. L 20).

Forslag til lov om ændring af søloven. (Overførsel af registreringsregler m.v.).

(Lovforslag nr. L 21).

Forslag til lov om ændring af sømandsloven, lov om skibes besætning og lov om beskyttelse af havmiljøet. (Ændringer som følge af lov om sikkerhed til søs, fravigelse af lov om indfødsret, koordinationsudvalg for skibesrelaterede miljøspørgsmål.

(Lovforslag nr. L 22).

Lovforslagene er et led i det fortsatte arbejde med forenkling af Erhvervsministeriets regelgrundlag. Det foreslås at sammenskrive lov om skibsfartens betryggelse med lov om skibes sikkerhed m.v. og at overføre bestemmelserne i skibsregistreringsloven og lov af 1. april 1892 om skibes registrering (flagloven) til søloven med det sigte at skabe større overskuelighed i lovgivningen. Endvidere foreslås en række straffebestemmelser og forskrifter om arbejdsmiljø m.v. overført fra sømandsloven og søloven til lov om sikkerhed til søs.

Forslaget til lov om sikkerhed til søs er i lighed med den lovgivning, den afløser, i vidt omfang udformet som en rammelov, der indeholder hovedprincipper og -formål. Hovedsigtet er som i den hidtidige lovgivning at sikre et højt sikkerhedsniveau til søs. Forslaget afspejler, at der ud-

over skibes bygning og konstruktion skal være mere fokus på operationelle forhold samt veldokumenterede sikkerhedssystemer. Lovforslaget indeholder klare hjemmelsbestemmelser for regler om opklaring af søulykker og en justering af afgrænsningen overfor havmiljølovgivningen. Endvidere foreslås hjemmelsbestemmelser for forsvarsministeren til at fastsætte regler for sikkerhed og sundhed om bord i søværnets skibe.

Søloven indeholder en række bestemmelser om skibes nationalitetsforhold, som anvendes ved registrering af skibe, og der er således en tæt sammenhæng mellem denne lov og lov om skibsregistrering. Flagloven indeholder bestemmelser vedrørende adgangen til at føre dansk flag.

Sammenskrivningen af disse regler vil fremme overskueligheden af registreringsbestemmelserne og vil skabe en højere grad af fællesnordisk retsenhed på dette område, da man i Norge og Sverige allerede har indarbejdet nationalitets- og registreringsbestemmelser i sølovene.

Det sidstnævnte lovforslag indeholder de konsekvensændringer, som er nødvendige som følge af den nye lov om sikkerhed til søs. Desuden etableres et formelt koordinationsforum for skibesrelaterede miljøspørgsmål, ligesom der foreslås nogle mindre ændringer af lovteknisk karakter i besætningsloven.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til en hurtig og velvillig behandling.